

ढकारी गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड: ३

संख्या: १९

मिति: २०८०/११/०३

भाग-१

ढकारी गाउँपालिका

ढकारी गाउँपालिकाको तथ्याङ्क तथा अभिलेख व्यवस्थापन ऐन, २०७७ (संसोधन २०८०)

आज्ञाले,

नाम: लक्ष्मण साह

नि.प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

तथ्याङ्क तथा अभिलेख व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावना: नेपालको संविधानको अनुसूची ८ मा रहेको स्थानीय तहका अधिकारको सूचीमध्ये क्रमसङ्ख्या ५ मा स्थानीय तथ्याङ्क र अभिलेख व्यवस्थापन, क्रमसङ्ख्या १२ मा स्थानीय अभिलेख व्यवस्थापन र क्रमसङ्ख्या १६ मा बेरोजगारको तथ्याङ्क सङ्कलन गर्नुपर्ने अधिकारहरूको प्रयोगका सम्बन्धमा स्पष्ट कानूनी व्यवस्था गरी कार्यसम्पादन गर्न बाञ्छनीय भएकोले संविधानको धारा २२६ को उपधारा (१) तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (१) बमोजिम ढकारीगाउँपालिकाको आठौँगाउँ सभाको अधिवेशनले यो ऐन तर्जुमा गरी लागु गरिएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस ऐनको नाम “ढकारी गाउँपालिकाको तथ्याङ्क तथा अभिलेख व्यवस्थापन ऐन, २०७७” रहेको छ ।

(२) यो ऐन ढकारी गाउँपालिकाको स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित भए पश्चात लागु हुनेछ ।

(३) यो ऐन ढकारी गाउँपालिका भित्र मात्र लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा:

(क) “अध्यक्ष” भन्नाले गाउँकार्यपालिकाको प्रमुख सम्झनु पर्दछ ।

(ख) “उपाध्यक्ष” भन्नाले गाउँकार्यपालिकाको उपप्रमुख सम्झनु पर्दछ ।

(ग) “कार्यपालिका” भन्नाले गाउँकार्यपालिका सम्झनुपर्दछ ।

(घ) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ङ) “गाउँपालिका” भन्नाले ढकारी गाउँपालिका सम्झनु पर्दछ ।

(च) “मन्त्रालय” भन्नाले सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय वा सो कामको लागि तोकिएको सङ्घीय मन्त्रालयलाई सम्झनु पर्दछ ।

(छ) “विषयगत शाखा” भन्नाले ढकारीगाउँ कार्यपालिका अन्तर्गत विषयगत शाखा, उपशाखा, कार्यालय वा इकाईलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ज) “वडा सचिव” भन्नाले गाउँपालिका अन्तर्गत वडा कार्यालयको प्रशासकीय प्रमुखको रूपमा कामकाज गर्न तोकिएको वडा सचिव सम्झनु पर्दछ ।

(झ) “वडा समिति” भन्नाले गाउँपालिका अन्तर्गत रहेको वडाको वडा समिति सम्झनु पर्दछ ।

(ञ) “समिति” भन्नाले सूचना, तथ्याङ्क सङ्कलन एवं अभिलेख व्यवस्थापन समितिलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ट) “संयोजक” भन्नाले सूचना तथा तथ्याङ्क सङ्कलन एवं अभिलेख व्यवस्थापन समितिको संयोजकलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ठ) “सदस्य सचिव” भन्नाले सूचना तथा तथ्याङ्क सङ्कलन एवं अभिलेख व्यवस्थापन समितिको सदस्य सचिवलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ड) “विभाग” भन्नाले केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ढ) “तोकिए वा तोकिए बमोजिम हुनेछ” भन्नाले यस ऐन बमोजिम बनेको नियमावलीमा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्झनु पर्दछ ।

३. सूचना तथा तथ्याङ्क सङ्कलन गर्न सक्ने: (१) गाउँपालिकाले आफ्नो गाउँ क्षेत्रभित्रको आवश्यकता अनुसार सूचना तथा तथ्याङ्क सङ्कलन गर्न सक्नेछ ।

(२) गाउँपालिकाले सूचना तथा तथ्याङ्क सङ्कलन गर्नु अघि तथ्याङ्क सङ्कलन गर्नुको औचित्य र प्रयोगको सम्बन्धमा आवश्यकता अनुसार सरोकारवालालाई सूचित गर्नु पर्दछ ।

४. सूचना उपलब्ध गराउनु पर्ने: (१) गाउँपालिकाले दफा ३ को उपदफा (२) बमोजिम औचित्य प्रष्ट पारी जनसुकै व्यक्ति, फर्म, संस्था वा निकायमा सूचना तथा तथ्याङ्क माग गरेमा सम्बन्धित व्यक्ति, फर्म, संस्था वा निकायले माग गरे बमोजिमका सूचना वा तथ्याङ्क उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

५. सूचना तथा तथ्याङ्क गोप्य राख्नु पर्ने: (१) गाउँपालिकाले प्रचलित कानून अनुसार गोप्य राख्नु पर्ने भनिएका सूचना तथा तथ्याङ्कहरू गोप्य राखे व्यवस्था मिलाउनेछ ।

६. पार्श्वचित्र र स्रोत नक्शा निर्माण गर्ने: (१) गाउँपालिकाले गाउँको समग्र अवस्था झल्कने गरी गाउँपार्श्वचित्र तथा स्रोत नक्शाको निर्माण गर्नेछ ।

(२) पार्श्वचित्र र स्रोत नक्शालाई नियमित रूपमा अद्यावधिक गरिनेछ ।

(३) गाउँको योजना निर्माण गर्दा गाउँपार्श्वचित्र र स्रोत नक्शालाई आधार बनाइनेछ ।

७. सूचना, तथ्याङ्क तथा अभिलेख व्यवस्थापन समिति: (१) गाउँ कार्यपालिकाले गाउँ क्षेत्रको समग्र सूचना, तथ्याङ्क तथा अभिलेख सङ्कलन, प्रशोधन, व्यवस्थापन, भण्डारण तथा प्रकाशन सम्बन्धी कार्यको संयोजन गर्न देहायको सूचना, तथ्याङ्क तथा अभिलेख व्यवस्थापन समिति रहनेछ ।

(क) अध्यक्ष

संयोजक

(ख) उपाध्यक्ष

सदस्य

(ग) कार्यपालिकाले तोकेका कम्तीमा एक जना महिला सहित दुई जना कार्यपालिका सदस्य-

सदस्य

(घ) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

सदस्य सचिव

(२) उपदफा (१) बमोजिमको समितिको बैठक आवश्यकताअनुसार बस्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको समितिमा संयोजकले बैठकको अध्यक्षता गर्नेछ र संयोजकको अनुपस्थितिमा उपाध्यक्ष र उपाध्यक्षको पनि अनुपस्थिति रहेमा सदस्यहरूमध्येको ज्येष्ठ सदस्यले बैठकको अध्यक्षता गर्नेछ ।

८. सूचना, तथ्याङ्क तथा अभिलेख व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार: नेपालको संविधानको अनुसूची- ८ को सूची नं.(६), (१३) र (१७) मा रहेको अधिकारको कार्यान्वयनको लागि स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनको दफा ११ को उपदफा (२) को (च), (ड) र (थ) मा रहेको गाउँपालिकाको काम, कर्तव्य र अधिकारको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने गरी सूचना, तथ्याङ्क तथा अभिलेख व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) स्थानीय तथ्याङ्क सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना तर्जुमा गरी कार्यपालिकामा सिफारिस गर्ने र स्वीकृत नीति, कानून, मापदण्ड, योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने ।

(ख) सूचना तथा अभिलेख केन्द्र र रोजगार सूचना केन्द्रको स्थापना तथा सञ्चालन गर्ने ।

(ग) जन्म, मृत्यु, विवाह, सम्बन्ध बिच्छेद, बसाइसराइ दर्ता र पारिवारिक लगतको अभिलेख तथा पञ्जीकरण व्यवस्थापन गर्ने ।

(घ) सङ्कलन गरिने सूचना तथा तथ्याङ्क योजना निर्माण गर्ने ।

(ड) सूचना तथा तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने विधि र प्रकृया छनोट गर्ने ।

(च) सङ्कलन गरिने सूचना तथा तथ्याङ्कको प्रश्नावली तयार गर्ने र स्वीकृत गर्ने ।

- (छ) सूचना, तथ्याङ्क तथा अभिलेख सम्बन्धी कार्य सूचना तथा सञ्चार प्रविधियुक्त बनाउने ।
- (ज) सङ्कलन गरिने सूचना तथा तथ्याङ्कको औचित्यताको बारेमा सरोकारवालाहरूसँग परामर्श गर्ने, नागरिक अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- (झ) सूचना तथा तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने गणकहरू छनोट गर्ने, अभिमुखीकरण गर्ने र परिचालन गर्ने ।
- (ञ) सूचना तथा तथ्याङ्क सङ्कलनको अनुगमन गर्ने, सहजीकरण गर्ने ।
- (ट) सङ्कलन गरिने सूचना तथा तथ्याङ्कको विश्लेषण गर्ने र प्रमाणिकरणको लागि गाउँ कार्यपालिकामा पेशगर्ने ।
- (ठ) प्रमाणित सूचना तथा तथ्याङ्कको विश्लेषण गर्ने, अभिलेखिकण गर्ने, पार्श्वचित्र तथा स्रोत नक्शा तयार गरी प्रकाशन गर्ने ।
- (ड) सूचना, तथ्याङ्क तथा अभिलेखको आवश्यकता अनुसार अद्यावधिक गर्ने, प्रमाणित गर्ने, प्रकाशन गर्ने तथा वितरण गर्ने ।
- (ढ) स्थानीय सूचना तथा तथ्याङ्क र अभिलेख व्यवस्थापन सम्बन्धी तोकिएको कार्य गर्ने ।
- (ण) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको संयोजकत्वमा सूचना, तथ्याङ्क तथा अभिलेख व्यवस्थापन उप-समिति गठन गर्न सकिनेछ । *
- (त) सूचना, तथ्याङ्क तथा अभिलेख व्यवस्थापन समितिले आवश्यकता अनुसार उप-समितिलाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ । **

९. सूचना, तथ्याङ्क तथा अभिलेख व्यवस्थापन उप-समिति: सूचना, तथ्याङ्क तथा अभिलेख व्यवस्थापन समितिले गाउँपालिका भित्रको समग्र सूचना, तथ्याङ्क तथा अभिलेख सङ्कलन, प्रशोधन, व्यवस्थापन, भण्डारण तथा प्रकाशन सम्बन्धी कार्यको संयोजन गर्न देहायको सूचना, तथ्याङ्क तथा अभिलेख व्यवस्थापन उप-समिति रहनेछ । ***

क) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	संयोजक
ख) विषयगत शाखाका सबै शाखा प्रमुख	सदस्य
ग) ८ वटै वडा कार्यालयका वडा सचिवहरू	सदस्य
घ) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले तोकेको एक जना सम्बन्धित कर्मचारी	सदस्य सचिव

१०. सूचना तथा तथ्याङ्क प्रयोग वा प्रकाशित गर्नु अघि प्रमाणित गर्नुपर्ने: (१) गाउँपालिकाले प्राथमिक स्रोतबाट सङ्कलन गरेको तथ्याङ्कहरू प्रयोग वा प्रकाशित गर्नु अघि गाउँ कार्यपालिकाको बैठकबाट प्रमाणीकरण गराउनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्रमाणीकरण नभई तथ्याङ्कहरू प्रयोगमा ल्याउनु हुँदैन ।

(३) द्वितीय स्रोतबाट संकलित सूचना तथा तथ्याङ्कहरू प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतबाट प्रमाणित गराई प्रयोगमा ल्याउनु पर्नेछ ।

(४) गाउँपालिकाबाट प्रमाणित भएका वा प्रकाशित भएका सूचना तथा तथ्याङ्कहरू मात्र आधिकारिक हुनेछन् ।

११. स्रोत उल्लेख गर्नुपर्ने: (१) गाउँपालिकाबाट प्राप्त सूचना, तथ्याङ्क तथा अभिलेख कुनै व्यक्ति, संघ/संस्था वा निकायले प्रयोग गर्दा स्रोत उल्लेख गर्नुपर्नेछ ।

१२. अनुमति लिनु पर्ने: (१) गाउँ क्षेत्रमा कुनै व्यक्ति वा संस्थाले कुनै प्रकारका सूचना तथ्याङ्क सङ्कलन गर्न सर्वेक्षण गर्नु परेमा सर्वेक्षण गर्नुपूर्व गाउँपालिकाबाट अनिवार्य रूपमा अनुमति लिनु पर्नेछ

। (२) उपदफा (१) बमोजिम सङ्कलन गर्नको निमित्त स्वीकृती प्राप्त गर्न चाहने व्यक्ति वा संस्थाले सम्बन्धित तथ्याङ्क सङ्कलन गर्नुपर्नाको कारण, सो सङ्कलन गरिने इलाका, सङ्कलन गर्दा अपनाइने प्रणाली वा कार्यक्रमको सम्बन्धमा विस्तृत विवरण गाउँपालिकामा पेश गर्नुपर्नेछ ।

१३. प्रतिलिपी उपलब्ध गराउन सकिने: यस कार्यालयबाट प्रमाणित भएका अभिलेखहरूको प्रतिलिपि सरोकारवालालाई उपलब्ध गराइनेछ तर कानून बमोजिम बाहेक प्रतिलिपि दिइने छैन। प्रतिलिपि माग गर्दा तोकिए बमोजिमको ढाँचामा निवेदन दिनुपर्नेछ ।

१४. शुल्क तोक्न सक्ने: गाउँपालिकाले सङ्कलन, प्रशोधन तथा प्रकाशन गरेको सूचना, तथ्याङ्क एवं अभिलेखको शुल्कनिर्धारण गर्न सक्नेछ ।

१५. परामर्श सेवा लिन सक्ने: सूचना, तथ्याङ्क तथा अभिलेख व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यमा सहयोग लिनु परेमा केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग लगायत विभिन्न कार्यालय एवं विज्ञहरूबाट परामर्श सेवा लिन सक्नेछ ।

१६. तोकिए बमोजिम हुने: सूचना, तथ्याङ्क तथा अभिलेख व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य व्यवस्था गाउँ कार्यपालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ ।

१७. नियम बनाउन सक्ने: गाउँ कार्यपालिकाले आवश्यकता अनुसार यस ऐनलाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यकता अनुसार नियमावली, कार्यविधि तथा निर्देशिका बनाउन सक्नेछ ।

१८. बाधा अड्काउ फुकाउने अधिकार: यस कार्यविधिको कार्यान्वयनमा कुनै बाधा अड्काउ परेमा सूचना, तथ्याङ्क तथा अभिलेख व्यवस्थापन समितिले गाउँ कार्यपालिकामा पठाइने छ ।

१९. संशोधन: यस ऐनमा संशोधन गर्नुपर्ने भएमा गाउँ सभाले गर्न सक्नेछ ।

* पहिलो संशोधन, २०८० बाट थप गरिएको ।

** पहिलो संशोधन, २०८० बाट थप गरिएको ।

*** पहिलो संशोधन, २०८० बाट थप गरिएको ।